

Clarita Larrañaga Zabaleta
Antzuola, Gipuzkoa (1924)

Aurkibidea

Biografia

Irimoegibarrena auzoko Lapatza baserrian jaio zen 1924an. Gerora Lizarraga auzoko Lamarianoazpikoa baserrira ezkondu zen. Bere senar Tomas Laskurainekin batera egin zitzaion elkarrizketa.

Zintak

ANT-009

- **Proiektua:** Antzuolako ahozko ondarea
- **Elkarrizketa(z)zailea(k):** Laskurain, Maripi
- **Data:**
- **Iraupena:** 16 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Alberdi Bilbao, Itziar
- **Transkribatzailea(k):** Agirrebeña, Aintzane

ANT-037

- **Proiektua:** Antzuolako ahozko ondarea

- **Elkarrizketatzailea(k)**: Laskurain, Maripi
- **Data**: 1996-10-10
- **Iraupena**: 90 min
- **Euskarria**: Audio Analog
- **Kodifikatzailea**: Elortza, Kepa

ANT-039

- **Proiektua**: Antzuolako ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k)**: Laskurain, Maripi
- **Data**:
- **Iraupena**: 80 min
- **Euskarria**: Audio Analog

Pasarteak

1. Harrobia; Sagardotegia

- **Erref**: ANT-009/001
- **Iraupena**: 0:01:25. **Hasi**: 00:00:00. **Bukatu**: 00:01:25
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Aisia » Taberna giroa » Sagardotegiak
- Baserria » Baserriko lanak » Sagarra, sagastiak

Laburpena:

<p>Lapatza baserrian sagardotegia; sagastiak.</p>

2. Gerra garaiko bizipenak; eraso gogorrek Intxortan

- **Erref**: ANT-009/003
- **Iraupena**: 0:04:50. **Hasi**: 00:03:05. **Bukatu**: 00:07:55
- **Multimedia**: audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Borroka

Laburpena:

<p>Gerra garaian, familia osoa ihesi. Egoera politikoa zelakoa zen. Francoren tropak. Fronteak aurrera egin eta Elgetan gelditu zen 7 hilabetean, neguan. Intxorta mendia. Hegazkin alemanak. Bergaran Francoren artilleria. Eraso gogorrek Intxortan.</p>

Transkripzioa

- Ba, gerra-denporan, ba, [...]. Eta bi... Ezin zian arreglau hemen, ezin zian derechak eta ezkerrekuak. Ya ikusten zan burrukia bihar [zala], burrukia bihar zan. Eta gero, ba, sublebau in zan militarra toki askotan, eta leku askotan dominau in zeban herrixak militarra. Baiña beste asko [...]. Konparaziño, hemen naparruan be, ba, triunfau ein zeban militarrek. Eta, gero, zibilla be, naparra, asko sartu zan hareana, militarreana, laguntzera. Eta horrek izen izan hona etorri zianak [naparretik]. Donostiatik sartu zian hor Bera Bidasoatik eta horrek etorri zian, nazionalak esaten jakon, Franco-n tropak etorri zian [hor] frentia [hona]. Eta, ba, gerran bi hillebete pasa

zoiatzen. Eta [Lapatzako aitta zana] politiko gogorra zan. Gehixegi sartzen zan. Oin ez dao halakorik, haura gogorra zan. Eta asko [...] bildurra, bildurra. Eta, halaxe, [orduan], hola politika gogorra aurrera sartuta zerenak ezkerraldetik, nola nazionalak —Franco— zetorren, juan zien ihesi, [aurrian] juan zien Bizkai aldera. Eta hara Bizkei aldera juan eta frentia geratu zan Elgetan. Ya zan hori negua, udazkena. Frentia geratu ein zan, eta geratuta ein zittuan, ba, sei bat hillabete ein zittuan Elgetan frentiak geratuta. Eta gero, ba, alde bixak preparatzen egon zian denbora horretan eta hemenguak be, Franco-n aldekuak be gogor preparau zian. Eta egon zian, egon zian demaseko, demaseko batallak egon zian. Nik batera kontauta dauzkat hirurogei abioi bistan, batera, e! Eta dana [honaxe], Elgetako Intxorta mendixan, hor zeren, hor zeuzken, zerak, gudarixak zeuzken trintxerak, fortifikauak, ondo [...]. Eta hirurogei ikusitta nao batera. Eta horren... Vitorixatik etortzen zien horrek abioi danorrek, baso paretatik, jeneralian, herriatik-ta aparte etortzen zian, baso-paretatik. Harek ekartzen eben zelako urruña. Haren urruña-zaratia entzuten zan. [Txori-...] esaten jaten, aleroidunak zian abioi harek [...]. Eta etortzen zien [...] karga-karga inda bonbaz etortzen zien, ta hementxe pasatzen zien baso honetatik, hemengo [...] paretik, “da!” Elgetara sartzen zien ta Eibar zeuan gudarixen mendian ta Elgeta be bai, Elorriko be bai... Eta hor egon zan egun baten, ba, ya bagenkixan ze egunetan izen biher zeban, egualdi onai begira zeren atakia emoteko hemengo francotarrak. Eta bagenkixan, ta ixo giñuan mendira. Bista-bistan Intxorta euki giñuan, Elgeta bista-bistan danok holaxe euki giñuan. Eta hauraxe izen zan puntua hemen Franco-k gogor [...]. Baiña hemen [onduan], orduan hemen mendi gaiñian Elgeta bistan [asko... jako], hor bagenden, bagenden gutxien-gutxiena [tropel inguru baten] ehun lagunetik gora genden. Eta neu berakin juan nitzan, nere onduan zeuan ama bat hementxe auzokua gudarittan zeukan seme bat. Eta beste bi Franco-kin zeuzkan. Eta pentseizu, bazekixan, gaiñera, Intxortan zeuana bere semia. Baiña haura zan... Baiña dana sutan, e! Bergararik, artillerixia zeuan Franco-na Bergaran, ta abioiak goittik, goittik abioiak eta behetik kañonazoka, Elgeta, Intxorta, horrek danak sutan! Intxorta ipini zeuben dana jo-ta labranta! Aurretik mendi berdia ta zera zana dana lur-gorrituta ipini zeuben. Ta [...] egun haretan ez zan ezebe mobidu. Hartan pasau zan eguna. Baiña hurrengo goizian goizao —militarran taktikak, ezta?—, hurrengo goizian goizao, sartu hor Otxandixo aldetik, ostekaldetik, soldauak eta “tak!” sartu zian Intxortara. Ez hemen, hemengo partetik ez [bada eze], atzetik junda. Eta, orduan, ba, [ustez uste barik pasau jaten] neri aurreko egunian. Nik auzoko gudari horri —gero gurekin hemen beti izen zan, ta— entzun notsan sekula —berak frente dana pasau zebala, hasi hemen ta Asturiaseraño, baiña— ez zebala ikusi Intxortan egun haretan zan beste hilddako eta herido. Eta, badakizu, orduan, gudarixak, ba, pasada haundixa hartuta, eta hurrengo egunian, ba, egongo zian [ustez uste barik]. Eta soldauak sartu jaten ostetik bueltan eta “ra!” ihesixari emon bihar izen [... alde hontara]. Bai. [Nik horixe dakit].

3. Frantziara ihesi gerra garaian

- **Erref:** ANT-009/005
- **Iraupena:** 0:02:15. **Hasi:** 00:09:30. **Bukatu:** 00:11:45
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Politika » Gerra zibila (1936-1939) » Ihes egin beharra

Laburpena:

1938ko udaberria. Francoren tropak; erregularrak. Antzuola, Bergara inguruan artilleria. Familia Frantziara ihesi.

Transkripzioa

- Ta gero, ba, esan doten hori, udaberri hortan jo zeban berriz hemen Franco-k... Hemen tropa asko sartu zan. Franco-k zeuzkan Afrikan [erregularrak] esaten jatenak. Horrek zien marrokixak. Hemenguak [be bai] Ni tropa horretan [...] soldau. Hemenguak, espagnolak eta marrokixak, ta zien Espaiñian ejerzitua zan hori be legiñuan antzera, ezta? Eta horrek be asko egon zian hemen, frentia apurtu ta aurrera eitteko. Ta italianuak be bai; artillerixia asko ta asko italianua zan. Bergaran [egon] zan, ba, Antzuolatik Bergarara, hor kamiño ingurutan traktoria ta kamioia ta kañoia izugarri. Eta gero, ba, apurtu zan Elgetako frentia ta, ba, aurrera ta aurrera ta aurrera ta estutzen. Ta honek [... aitta hil], amakin, umi... danak anaiok estutzen, estutzen, ihesi, aurrera, galdu. [Behixak] be azkenian galdu, umoria be galdu, dana galdu... Kendu [...], rekisau. Eta [danok] be galdu. Azkenian, azkenengo muturrian, ahal dan moduan enbarkaziñon batzuk hartu eta Franzia pasau zian. Ta honek bezela milla [...], millaka igual. Eta gero, itsasuan ikusi [...] zebe gerrako barkon bat Franco-na eta estu ta larri, kañonazon batekin danak hundiduko ete zittuen. Baiña ez, horraittio, ba, ikusi dana umia-ta soldaua ez zana ta hala Frantziara pasau zian. Pasau Frantziara, [...] berriz Espaiñiara. Euskal Herrixa dana Franco-na. Ya norteko frentia akabauta; geratzen zan bakarrik Levante, Barcelona, frente de [...]. Horixe geratzen jakon bakarrik Franco-ri, Barzelona, Kataluña. Gero [Franzitik espulsau, berriz. Nora juan? Bueno, ba, bueno, Barzelonara]. Geronara pasau zian, [...]. Han Geronan, han [...] eta azkenengo Franco-n tropak, uste dot, hantxe prisionero in zittuela. Haintxe in zittuen prisionero.

4. Esaera zaharrak

- **Erref:** ANT-037/002
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:02:00. **Bukatu:** 00:04:00

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Esaerak

Laburpena:

'Kandelario bero, negua gero'; 'Goizeko oskorriak, iluntzeko iturriak'; eta beste esaldi zahar batzuk.

5. Ostadarra edo ostarkua

- **Erref:** ANT-037/003
- **Iraupena:** 0:02:06. **Hasi:** 00:04:00. **Bukatu:** 00:06:06

Gaia(k):

- Euskara » Lexikoa

Laburpena:

Ostarkua esaten diote ostadarrari Antzuolan. Sulfatadorarekin lanean ere ateratzen da ostarkua. Apirileko trumoia, berrogei eguneko trumoia.

6. Okaran ondoak elurraren beldurrez

- **Erref:** ANT-037/005
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:09:20. **Bukatu:** 00:10:42

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baratzeta eta soroa

Laburpena:

Etxeko okaran ondoak zabaltasun handia hartu dute, eta ale asko ematen dute, baina hurrengo elurteak apurtuko omen dituela dio Tomasek.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-10-02

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com